

VERZONDEN 12 JULI 2021

Gemeente Heiloo
T.a.v. ■■■■■
Raadhuisplein 1
1851 JL HEILOO

Zaaknummer : OD.339134
Behandelaar : ■■■■■
Betreft : Wnb aanvraag ontheffing ruimtelijke ingrepen
Locatie : Zuiderloo deelgebied 4, gemeente Heiloo

Geachte ■■■■■,

Op 9 maart 2021 hebben wij uw aanvraag voor een ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, 3.8 en 3.10 lid 2 van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag heeft betrekking op woningbouw in deelgebied 4 van het project "Zuiderloo" in de gemeente Heiloo (zie bijlage 1 bij het besluit). De werkzaamheden bestaan uit het slopen van opstallen, verwijderen vegetatie, bouwrijp maken en de bouw van woningen. Voor deze werkzaamheden wordt door de initiatiefnemer, de gemeente Heiloo, ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in:

- artikel 3.1, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten en rustplaatsen van de boerenzwaluw (*Hirundo rustica*), huismus (*Passer domesticus*) en de kerkuil (*Tyto alba*).
- artikel 3.1, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk storen van exemplaren van de huismus (*Passer domesticus*) en de kerkuil.
- artikel 3.5, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus Nathusii*) en de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).
- artikel 3.5, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).
- artikel 3.10, lid 1, onder b van de Wnb voor zover het betreft het opzettelijk beschadigen en vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de bunzing (*Mustela putorius*).

De ontheffing is aangevraagd voor de periode van 15 maart 2021 tot en met 31 december 2026. De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer OD.339134.

Besluit

Wij besluiten om op grond van artikel 3.3 van de Wnb en 3.8, lid 1 en 3.10 lid 2 van de Wnb aan de gemeente Heiloo ontheffing te verlenen van:

- artikel 3.1, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten en rustplaatsen van de boerenzwaluw, huismus en de kerkuil.
- artikel 3.1, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk storen van exemplaren van de huismus en de kerkuil.

- artikel 3.5, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.
- artikel 3.5, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger.
- artikel 3.10, lid 1, onder b van de Wnb voor zover het betreft het opzettelijk beschadigen en vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de bunzing.

ten behoeve van het woningbouwproject Zuiderloo, deelgebied 4, in de gemeente Heiloo (zie bijlage 1 bij het besluit).

Voorschriften en beperkingen

Aan dit besluit verbinden wij op grond van artikel 5.3, eerste, tweede en derde lid van de Wnb de navolgende voorschriften en beperkingen. Op grond van artikel 5.4, eerste en derde lid, Wnb kan de ontheffing worden ingetrokken als in strijd met de ontheffing of de voorschriften wordt gehandeld. Tevens is dan sprake van een economisch delict.

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. Onder werkzaamheden wordt verstaan alle handelingen die het projectgebied aantasten inclusief de voorbereidende werkzaamheden (inclusief asbestsanering), werkzaamheden die dienen tot het ongeschikt maken van leefgebied, mitigerende en compenserende activiteiten.
4. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Omgevingsdienst Noord-Holland Noord indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen of werkzaamheden dan bedoeld in voorschriften 1 en 2 noodzakelijk zijn.
5. Indien de mitigerende/compenserende maatregelen niet worden toegepast zoals in dit besluit is weergegeven en/of als de ontheffinghouder voornemens is om de werkzaamheden of de planning van de werkzaamheden niet conform de aanvraag uit te voeren, dient contact opgenomen te worden met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.
6. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing inclusief bijlagen op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde ontheffing mag langs elektronische weg, leesbaar worden getoond.
8. De werkzaamheden en voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
9. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te (laten) stellen waarin de in de ontheffing genoemde voorschriften zijn opgenomen. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.

¹ Het bevoegd gezag verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Meldingsplicht

10. De ontheffinghouder dient minimaal 5 werkdagen voorafgaand aan de werkzaamheden de start van de werkzaamheden te melden bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De melding dient plaats te vinden via het digitale meldformulier 'Formulier start ruimtelijke ingreep' op de website van de OD NHN. Met de melding dient u ook het ecologisch werkprotocol mee te sturen.

Specifieke voorschriften

11. De ontheffinghouder dient vier weken voordat de werkzaamheden starten ter beoordeling de exacte locaties van de alternatieve tijdelijke (indien van toepassing) en permanente verblijfplaatsen van de boerenwaluw, kerkuil en de ruige dwergvleermuis aan te leveren weergegeven op een kaart met adressenlijst naar [REDACTED]@odnhn.nl.
12. De ontheffinghouder dient de mitigerende en compenserende maatregelen uit te voeren conform bijlage 3 van dit besluit.

Boerenwaluw

13. De ontheffinghouder dient de opstallen met de broedlocaties ongeschikt te maken op aanwijzen van een deskundige op het gebied van de boerenwaluw door de opstallen te slopen buiten het broedseizoen welke globaal loopt van 1 april tot 1 november. Afhankelijk van weersinvloeden en op aanwijzing van een deskundige kunnen deze perioden eerder of later beginnen dan wel eindigen.
14. De ontheffinghouder dient 35 kunstnesten op te hangen voor de boerenwaluw voor het broedseizoen van de boerenwaluw van 2022. De kunstnesten dienen:
 - Vrij toegankelijk te zijn vanaf 1 april tot door een (halve) deur, raampje (of speciaal "vlieggat") van stal of schuur open te houden, en waarbij er geen lijmstrips tegen vliegen in de nestruimte worden opgehangen.
 - Een vrije "aanvliegroute" te hebben.
 - In de omgeving te hangen van een locatie waar voldoende insecten aanwezig te zijn.
 - Op een tocht vrije locatie te hangen.
 - 15 centimeter vrije ruimte boven het nest te hebben.
 - Niet onder een plat dak te worden geplaatst in verband met de warmte.
 - In de onmiddellijke omgeving te zijn van modderplaatsen voor nestmateriaal.
 - In de onmiddellijke omgeving te zijn van zitplekken voor vlieg vlugge boerenwaluwen buiten het bereik van predatoren.

Huismus

15. De ontheffinghouder dient de haag langs de Hoogeweg, tussen de Krommelaan en Hoogeweg 34 intact te laten en alleen het huidig beheer voor te zetten.
16. De ontheffinghouder dient geen bouw(rijp)werkzaamheden uit te voeren binnen een afstand van 5 meter tijdens de kwetsbare voortplantingsperiode. Deze loopt globaal tussen 1 april tot 1 september maar kan eerder of later beginnen of eindigen afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden en afhankelijk van de meteorologische omstandigheden voorafgaand aan of werkzaamheden. Een deskundige op het gebied van de huismus dient de juiste werkbare periode te bepalen.
17. De ontheffinghouder dient een bloemrijkgrasmengsel toe te passen in het openbaargroen en groenblijvende of doornige inheemse struiken die viermeter hoog kunnen worden. De aan te planten struiken dienen minimaal een stamhoogte te hebben van 1,5 meter bij aanplant. De inrichting dient afgestemd te worden met een huismusdeskundige.

Kerkuil

18. De ontheffinghouder dient de opstal met de vaste rustplaats van de kerkuil ongeschikt te maken op het moment dat de kerkuil geen gebruik maakt van de rustplaats. Een deskundige op het gebied van de kerkuil dient dit vast te stellen.
19. De ontheffinghouder dient de vaste rustplaats van de kerkuil ongeschikt te maken door het dak te verwijderen en/of het pand geheel te slopen.

20. De ontheffinghouder dient samen met de Stichting Kerkuilenwerkgroep Nederland twee kerkuilnestkasten te plaatsen conform het kennisdocument Kerkuil² van Bij12. Zodoende dienen de nestkasten minimaal drie maanden voor de start van de werkzaamheden en in de periode september tot december aanwezig te zijn om de vogels te laten wennen aan de nieuwe voorzieningen. De aangeboden vervangende nestgelegenheid moet voldoende veiligheid bieden tegen predatoren en van duurzaam materiaal zijn gemaakt.

Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger

21. Gelet op de aanwezige functie van een zomer- en paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis dient de verblijfplaats maximaal 1 week voorafgaande aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden onder gunstige weersomstandigheden (niet onder de 10 graden, wind niet meer dan 4 bft en weinig neerslag). Het ongeschikt maken dient uitgevoerd te worden onder fysieke begeleiding van een vleermuisdeskundige in de actieve periode.
22. De ontheffinghouder dient de verblijfplaats van de ruige dwergvleermuis ongeschikt te maken in de actieve periode van de soort door de aanwezige klimop te verwijderen en tocht/ licht gaten te maken in de achterliggende opstal. Dit dient te gebeuren door over de volledige hoogte van de muur de hoeken te verwijderen en het creëren van openingen van 50 x 50 centimeter verspreid over de muur onder 3 meter hoogte en het verwijderen van de daklijsten, boeiboorden of daktrimmen. Een deskundige bepaalt de locatie van de openingen.
23. Gelet op de aanwezige functie van essentieel foerageergebied van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger nabij de projectlocatie dient er tijdens de sloop, bouwrijp maken en bouwen geen kunstlicht buiten de projectlocatie te schijnen. In de eindsituatie dient het openbaar groen zoals weergeven op het verkavelingsplan³ van mei 2021 (plantsoenen) aangeplant te zijn met inheems insecten aantrekkend plantmateriaal in de vorm van een kruid-, struik en een boomlaag. Dit dient te gebeuren op aanwijzen van een vleermuisdeskundige.
24. De ontheffinghouder dient minimaal 4 tijdelijke vleermuiskasten voor ruige dwergvleermuis te hebben opgehangen buiten de invloedssfeer van de activiteiten en met de invliegopeningen op verschillende windrichtingen georiënteerd om verschillende microklimaten aan te bieden.
25. De ontheffinghouder dient minimaal 4 permanente inbouwverblijven voor ruige dwergvleermuis te realiseren in de nieuwbouw met de invliegopeningen op verschillende windrichtingen georiënteerd om verschillende microklimaten aan te bieden.
26. De tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen dienen te voldoen aan de gestelde voorwaarden van het BIJ12 document 'Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii* kennisdocument versie 1.0 juli 2017'. Zodoende dienen de verblijfplaatsen in ieder geval op minimaal op drie meter hoogte, met een vrije aanvliegroute en vrije vliegruimte, vrij van predatoren, kunstlicht en verstoring gerealiseerd te worden.
27. Voordat de werkzaamheden starten, dient de ontheffinghouder er zeker van te zijn dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing. Maximaal twee dagen voorafgaand aan de werkzaamheden dient een deskundige op het gebied van vleermuizen tijdens de ochtendschemering een controleronde uit te voeren met een batdetector om te bepalen of de vleermuissoorten de verblijfplaatsen hebben verlaten. Van de controleronde dient verslaglegging plaats te vinden. In de rapportage dienen minimaal de volgende gegevens te worden opgenomen:
- a. Datum, tijdstip en locatie van controleronde(s);
 - b. Aantal waargenomen exemplaren per soort in en in de omgeving van het project gebied;
 - c. Namen van de betrokken deskundigen;
 - d. Foto's van het werkgebied en ongeschikt gemaakte delen;
 - e. Klimatologische omstandigheden.
- De rapportage maakt onderdeel uit van de ontheffing en dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
28. Indien er ondanks de maatregelen vleermuizen in de bebouwing aanwezig zijn dienen er in samenspraak met de vleermuisdeskundige aanvullende maatregelen te worden getroffen ten behoeve van het ongeschikt maken. Er mag niet begonnen worden met werken op en

² <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/BIJ12-2017-011-Kennisdocument-Kerkuil-1.0.pdf>

³ <https://www.zuiderloo-sprekkeling.nl/userfiles/files/21HB0013-NS-001-VO-210507-NIEUWE%20SITUATIE.pdf>

binnen de verstoringsafstand van de aangetroffen verblijfplaats totdat deze vrij is van vleermuizen en de verblijfplaatsen van de vleermuizen ongeschikt zijn gemaakt.

29. De ontheffinghouder dient de tijdelijke vleermuiskasten te laten hangen tot minimaal 1 jaar nadat de permante vleermuiskasten in de nieuwbouw functioneel zijn. De vleermuiskasten mogen pas verwijderd worden als deze onbezet zijn.

Bunzing

30. De ontheffinghouder dient geen werkzaamheden binnen de projectlocatie uit te voeren in de kwetsbare voortplantingsperiode van de bunzing welke loopt van 15 maart tot 1 september. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient in overleg met deskundige op het gebied van bunzing te worden bepaald. De ontheffinghouder dient de cultuurhistorische waardevolle groenstructuren⁴ (corridorfunctie) te behouden en waarbij de kruidlaag intact blijft gedurende de voortplantingsperiode om te foerageren, migreren en voor dispersie van jonge dieren.
31. De ontheffinghouder dient passages in de vorm van faunatunnels voor de bunzing te creëren zoals weergegeven in bijlage 3 bij dit besluit.

Geldigheid

De ontheffing geldt voor de periode vanaf de datum van verzending tot en met 31 december 2026.

Overwegingen

Inhoudsopgave

- A. Onderwerp aanvraag**
- B. Wettelijk kader**
- C. Inhoudelijke beoordeling aanvraag**
- D. Slotoverwegingen**
- E. Procedure en samenhangende besluiten**
- F. Kennisgeving**

A. Onderwerp aanvraag

In de gemeente Heiloo zijn twee grote woningbouwprojecten in ontwikkeling, Zuiderloo en Zandzoom, en zijn deels gereed. Voor deelgebied 4 Zuiderloo (zie bijlage 1 bij het besluit) moeten diverse opstallen van een manage gesloopt worden en worden bomen, struiken en ruigtevegetatie verwijderd om woningbouw mogelijk te maken.

Tijdens het natuuronderzoek uitgevoerd door ecologisch adviesbureau Endemica zijn nesten en vaste rust en verblijfplaatsen waargenomen van de boerenwaluw, huismus en de kerkuil. Ook een zomer- paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis en essentieel foerageergebied van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Van de bunzing is foerageergebied wat als vaste verblijfplaats valt te definiëren vastgesteld. Met de voorgenomen werkzaamheden zullen de nesten en/of vaste rust en verblijfplaatsen vernietigd worden.

Om de soorten lokaal te behouden zijn in het activiteitenplan Woningbouw Zuiderloo mitigerende en compenserende maatregelen opgenomen.

Echter, ondanks alle maatregelen kunt u niet voorkomen dat verbodsbepalingen van de Wnb worden overtreden. Om die reden wordt voor bovenstaande werkzaamheden ontheffing gevraagd van de Wnb.

⁴ https://www.heiloo.nl/fileadmin/Heiloo/projecten-werkinuitvoering/projecten/Zandzoom/documenten-procedures/Bijlage_5_IPOR_Beleidsnotitie_cultuurhistorisch_waardevolle_groenstructuren.pdf

B. Wettelijk kader

Soorten van de Vogelrichtlijn

De huismus en kerkuil zijn beschermde vogelsoorten als bedoeld in artikel 1 van de Europese Vogelrichtlijn. De richtlijn ziet op de bescherming van individuele vogels, hun eieren, hun nesten en hun leefgebieden. Op grond van artikel 3.1 van de Wnb is het verboden van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn:

- opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.1, lid 1);
- opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen (artikel 3.1, lid 2);
- eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben (artikel 3.1, lid 3);
- opzettelijk te storen (artikel 3.1, lid 4).

Het verbod, bedoeld in artikel 3.1, vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Op grond van artikel 3.3 van de Wnb kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort, en zij nodig is op grond van een in de wet genoemd belang. Te weten:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en, voor zover het geen nestvlieders betreft, het grootbrengen van de jongen. In de context van artikel 3.1, tweede lid van de Wnb moet onder nest ook de inhoud en de functionele omgeving daarvan, voor zover het broedsucces van vogels daarvan afhankelijk is, worden begrepen. Daartoe zijn alle activiteiten begrepen die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Artikel 3.1, tweede lid van de Wnb is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken en gebruiken hun nest niet als vaste rust- of verblijfplaats. Dergelijke nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen niet de bescherming van artikel 3.1, tweede lid van de Wnb.

Nesten van huismus en kerkuil vallen ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb. Deze nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaarrond beschermd.

Soorten van de Habitatrichtlijn

De gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en de laatvlieger is opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Daarnaast zijn de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern. Op grond van artikel 3.5 van de Wnb is het onder meer verboden in het wildlevende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn bijlage II bij het Verdrag van Bern in hun natuurlijk verspreidingsgebied:

- opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.5, lid 1);
- opzettelijk te verstoren (artikel 3.5, lid 2);
- opzettelijk eieren te vernielen of te rapen (artikel 3.5, lid 3);
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen (artikel 3.5, lid 4).

Op grond van artikel 3.8 van de Wnb kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.5 of artikel 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren van daarbij

aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, en zij nodig is op grond van een in de wet genoemd belang. Te weten:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Tot voortplantings- of rustplaatsen als bedoeld in artikel 3.5, lid 4 van de Wnb worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of rustplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau hieronder.

Andere soorten

De buning is opgenomen in de bijlage, onderdeel A van de Wnb. Op grond van artikel 3.10 van de Wnb is het verboden:

- in het wild levende dieren van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, van de Wnb, opzettelijk te doden of te vangen (3.10, onderdeel a);
- de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen (3.10, onderdeel b).

Op grond van artikel 3.8 van de Wnb kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.10 ten aanzien van dieren van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, en zij nodig is op grond van een in de wet genoemd belang. Te weten:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

In aanvulling op de redenen, genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel b, kan krachtens artikel 3.10, tweede lid, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband houden met handelingen:

- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde;
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omliggende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
- in het algemeen belang, of
- bestendig gebruik.

Tot vaste voortplantings- of rustplaatsen als bedoeld in artikel 3.10, lid 1, onder b van de Wnb worden locaties gerekend waarin zich overwinteringsplaatsen en voortplantingsplaatsen bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratieroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste voortplantings- of rustplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau hieronder.

C. Inhoudelijke beoordeling aanvraag

Andere bevredigende oplossing

De aanvrager van de ontheffing stelt dat niet uitvoeren van de woningbouw binnen het plangebied en in de omgeving geen alternatief is.

De locatie waar de woningbouw is voorzien is grotendeels ingericht als manage met een paardenbak, kleine weide, stallen en machine c.q. hooi opslag. Het bedrijf dat hier is gevestigd was, is een aantal jaar terug verplaatst naar een andere locatie. De manage staat sindsdien leeg en komt vanwege de huidige staat niet in aanmerking voor renovatie en een nieuwe bedrijfsfunctie. Indien de panden blijven staan zonder onderhoud zullen de verblijfplaatsen van de aangetroffen soorten sowieso verloren gaan.

De te nemen maatregelen ten aanzien van planning en werkwijze zijn zo gekozen dat planning en werkwijze verstoring van verblijfplaatsen van de aanwezige beschermde soorten zo veel mogelijk wordt beperkt.

Met het bovenstaande heeft u naar uw oordeel onderbouwd dat er geen andere bevredigende oplossing is voor de geplande werkzaamheden. Wij stemmen in met de door u gegeven onderbouwing van de afwezigheid van andere bevredigende oplossingen.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang:

Boerenwaluw, huismus en de kerkuil:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.
- Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en de laatvlieger:
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Bunzing:

- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Op 16 maart 2021 is door Adebo milieu advies B.V. een asbest inventarisatie uitgevoerd. Tijdens de inventarisatie zijn in de te slopen opstallen globaal 20000 kilo asbest houdende materialen aangetroffen. De opstallen verkeren in een slechte staat door achter stalligonderhoud en zijn gedateerd. Op de locatie bevond zich een manage die reeds verhuist is. Omdat de opstallen leegstaan zijn brandstichting of andere manieren van het ontstaan van brand niet uit te sluiten. Bij brand kan asbest afbrokkelen en op de omliggende omgeving terecht komen. Deze stukken kunnen stukgelopen of gereden worden waardoor asbest vezels vrijkomen en zodoende verder in de omgeving verspreid worden tot in de woningen rond de asbestbron⁵. Losse asbestvezels kunnen door het inademen na lange tijd longkanker, longvlies-, of buikvlieskanker ontstaan. Asbest is schadelijk als je losse vezels inademt⁶.

Op basis van landelijke en provinciale onderzoeken blijkt dat de bevolking in de regio Alkmaar, waar Heiloo onder valt, tot zeker 2040 zal blijven groeien. Gelet op de schaarste op de woningmarkt is extra woonruimte dus noodzakelijk. Op basis van Rijksbeleid is via de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte vastgelegd dat de ruimtelijke ordening en mogelijke oplossingen voor de woningvraag qua verantwoordelijkheid vooral decentraal geregeld worden, via provinciaal en gemeentelijk beleid.

Door de provincie Noord-Holland en de gemeenten Castricum, Heiloo en Alkmaar is reeds in 2004 een integrale gebiedsontwikkeling gestart, waarmee het gebied tussen de kernen Castricum en Heiloo werd ontwikkeld om het realiseren van 2000 tot 2400 woningen mogelijk te maken. Het plangebied van Project Zuiderloo maakt hier onderdeel van uit. Door uitvoering van deze integrale gebiedsontwikkeling kunnen de provincie en de gemeenten daarnaast in overeenstemming werken met de provinciale Structuurvisie Noord-Holland 2040, waarin door de provincie Noord-Holland een leidraad is vastgelegd voor de manier waarop de ruimte zich de komende dertig jaar zou moeten ontwikkelen om te kunnen meegroeien met de toenemende bevolkingsgroei.

Tot slot heeft de gemeente Heiloo in 2014 in haar Structuurvisie 2030 gesteld dat er onder andere noodzaak is om de diversiteit van woningaanbod in de gemeente te vergroten, om het dorpse karakter van Heiloo te versterken en om optimalisatie van duurzaamheid, maatschappelijke voorzieningen en werkgelegenheid te bereiken. Project Zuiderloo is hierbij aangewezen als locatie waar deze doelstellingen worden ontwikkeld.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat voornoemde belangen voldoende onderbouwd zijn.

Staat van instandhouding

Boerenwaluw

De broedpopulatie van de boerenwaluw bestaat uit 210.000 tot 280.000 (2013-2015) exemplaren en wordt als gevoelig aangeduid op de rode lijst. De landelijke staat van instandhouding van de boerenwaluw wordt als gunstig beoordeeld.

Over de provinciale staat van instandhouding zijn geen gegevens bekend.

In gemeente Heiloo en direct daarom heen met name aan de noordkant van Heiloo zijn in de Nationale Databank Flora en Faunabank (NDFF) 285 waarnemingen in de afgelopen 5 jaar (NDFF juni 2021) vastgelegd van de boerenwaluw. Waarnemingen aan de zuidkant van Heiloo waar het projectgebied ligt zijn er nagenoeg niet. De boerenwaluw is een categorie 5 soort op de lijst van jaarrond beschermde nesten⁷. Bij zwaarwegende feiten en ecologische omstandigheden is het nest van de boerenwaluw jaarrond beschermd. Hierom is voor de boerenwaluw een ontheffing aangevraagd.

Huismus

De huismus staat op de rode Lijst als gevoelig. De nationale broedpopulatie wordt geschat op 600.000-1.000.000 (2013-2015) exemplaren. De trend van de populatie, verspreiding is matig ongunstig en het leefgebied en verspreiding zijn gunstig. Hiermee komt het eindoordeel van de staat van instandhouding op matig ongunstig. Provinciaal gezien is er vanaf 1990 een significante toename van meer dan 5 % van het aantal broedgevallen. Lokaal wordt de huismus binnen de bebouwde kern van Heiloo weinig waargenomen met uitzondering in de oostelijk deel.

⁵ <https://www.vrnhn.nl/informatie-bij-incidenten/asbestbrand/na-een-asbestbrand>

⁶ <https://www.rivm.nl/asbest>

⁷ <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2021/04/Lijst-jaarrond-beschermde-vogelnesten.pdf>

Direct buiten de bebouwde kom worden meer waarnemingen gedaan. In totaal 232 waarnemingen in de afgelopen 5 jaar (NDFF juni 2021).

Kerkuil

Nationaal wordt het aantal geschat op 3900-4100 (2019) exemplaren. De kerkuil kent vanaf 1990 een significante toename, >5% per jaar (minimaal verdubbeling in 15 jaar) en de laatste 12 jaar significante toename, <5% per jaar. De staat van instandhouding is nationaal gunstig. Lokaal zijn de afgelopen 5 jaar 23 waarnemingen (NDFF juni 2021) vastgelegd buiten de bebouwde kom van Heiloo. Waarbij de waarneming binnen deelgebied 4, waarvoor deze ontheffing geldt, het meest in bebouwd gebied ligt door de oprukkende bebouwing van het woningbouwproject Zuiderloo. Lokaal worden de broedexemplaren op 1 tot 3 exemplaren geschat volgens de broedvogelatlas 2019.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis, een opportunistische soort en het meest voorkomend in Nederland. Verblijfplaatsen met een enkel of enkele exemplaren kunnen zich overal bevinden in gebouwen zolang er een mogelijkheid is om weg te kruipen. In de winter bij meerdere dagen van vorst groeperen exemplaren zich in een massa winterverblijf. De nationale populatie wordt geschat op 300.000 tot 600.000 exemplaren. De staat van instandhouding is qua verspreiding gunstig terwijl de trend onduidelijk is. Binnen de bebouwde kom van de gemeente Heiloo zijn 289 waarnemingen bekend in de afgelopen 10 jaar (NDFF juni 2020) verspreid over Heiloo.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis wordt ruim verspreid in Nederland waargenomen. Met het zwaartepunt in west/noordwesten het noordwesten van Nederland. De staat van instandhouding wordt al stabiel gezien. Terwijl het toekomst perspectief matig ongunstig is. Binnen de bebouwde kom van de gemeente Heiloo zijn 83 waarnemingen bekend in de afgelopen 10 jaar (NDFF juni 2020) met name in het noorden en noordoosten.

Laatvlieger

De nationale populatie van de laatvlieger wordt geschat op 10.000 tot 25.000 exemplaren. Voor de populatietrend van de afgelopen 10 jaar geldt een matige afname en de toekomst van de populatie is onduidelijk. De huidige landelijke staat van instandhouding wordt als matig ongunstig beoordeeld. Binnen de bebouwde kom van de gemeente Heiloo zijn 50 waarnemingen bekend in de afgelopen 10 jaar (NDFF juni 2020) verspreid over de gemeente.

Bunzing

Volgens de Rode lijst zoogdieren 2020 wordt de populatiegrootte geschat op 10.000 voortplantende dieren, wat leidt tot zeldzaamheidsklasse vrij zeldzaam. De soort plant zich voort in 1081 atlasblokken, wat leidt tot de lichtere zeldzaamheidsklasse algemeen. Trend sinds 1950: De verspreiding is afgenomen met 30%, wat leidt tot trendklasse matig afgenomen. Vanwege het ontbreken van betrouwbare gegevens over de populatiegrootte rond 1950 kan de verandering in populatiegrootte niet worden geschat. Aangenomen wordt dat de verandering in populatiegrootte in dezelfde trendklasse valt als de verandering in verspreiding. Binnen de bebouwde kom van de gemeente Heiloo zijn 27 waarnemingen bekend in de afgelopen 10 jaar (NDFF juni 2020) met name aan de randen van de bebouwde kom en doorgaande wegen met begroeide bermen.

Maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven op pagina 30 tot en met 41 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'activiteitenplan woningbouw Zuiderloo' van 1 februari 2021.

Met de voorgenomen sloop van de opstallen van de voormalige manage gaan één broedlocatie van de kerkuil en 15 tot 7 van de boerenzwaluw verloren. Van de ruige dwergvleermuis gaat een paar- en zomerverblijf verloren en van de huismus, laatvlieger, gewone dwergvleermuis en de bunzing verdwijnt essentieel foerageergebied. Door de mitigatie en compensatie toe te passen zoals weergegeven in bijlage 4 van dit besluit is het aannemelijk dat de aangevraagde soorten lokaal aanwezig blijven.

De door u voorgestelde maatregelen zoals weergegeven in bijlage 4 van dit besluit zijn voldoende. Ter aanvulling hebben wij extra voorschriften opgenomen. Wanneer de

werkzaamheden worden uitgevoerd conform de door u voorgestelde maatregelen en de aanvullende voorschriften wordt voorkomen dat de werkzaamheden leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort en afbreuk doen aan het streven de populaties van de soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Advies

Voor het behoud en instandhouding van de biodiversiteit adviseren wij de woningen natuur inclusief⁸ te bouwen met verblijfplaatsen voor de huismus, spreeuw, gierzwaluw en de diverse gebouw bewonende soorten vleermuizen.

Zorgplicht

Voor de soorten waarvoor wij u ontheffing verlenen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wnb, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is nadelige gevolgen voor deze soorten te voorkomen.

Gesignaleerde soorten

Binnen het projectgebied is de rugstreeppad waargenomen. Verbodsbepalingen met betrekking op tot de rugstreeppad zijn eerder ontheven in besluit OD.294190.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Wij wijzen u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Wnb. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

D. Slotoverwegingen

Wij wijzen u erop dat als u werkzaamheden inclusief de mitigatie en compensatie niet conform de aanvraag uitvoert, zonder daarvoor een ontheffing of goedkeuring te hebben verkregen, u mogelijk in overtreding bent van de Wnb. Wij kunnen dan door middel van de oplegging van een last onder dwangsom dan wel door middel van bestuursdwang de met de wet strijdige situatie beëindigen. Dit kan in uw geval betekenen dat de werkzaamheden ten behoeve van bovengenoemd project geheel of gedeeltelijk worden stilgelegd totdat weer wordt voldaan aan het bij of krachtens de Wnb bepaalde (dit zijn de bestuursrechtelijke sancties). Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd.

Verloop termijn ontheffing

Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vijf maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

E. Procedure en samenhangende besluiten

De voorbereiding van deze ontheffing heeft plaatsgevonden overeenkomstig het bepaalde in de Wnb en de daarvoor relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht. Wij wijzen u erop dat uw aanvraag betrekking heeft op een activiteit waarvoor mogelijk ook op grond van andere wet- en regelgeving een besluit nodig is. Tevens kunnen er overige belemmeringen zijn in het kader van ruimtelijke belangen.

⁸ <https://www.bouwnatuurinclusief.nl/>

F. Kennisgeving

Dit besluit wordt door ons geplaatst op de website: www.officielebekendmakingen.nl.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact op met [REDACTED] via [REDACTED]@odnhn.nl. Wij verzoeken u hierbij het zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde
namens deze

[REDACTED]
Afdelingsma
Omgevingsd [REDACTED] (HN)

Bijlagen:

- Kaart project locatie
- Kaart waarnemingen
- Kaart maatregelen bunzing
- Mitigerende en compenserende maatregelen rapport 'activiteitenplan woningbouw Zuiderloo'

Kopie aan:

- Afdeling Handhaving en Toezicht ODNHN
- Stichting Heilloze Weg, Bakkersweg 20, 1852 EE Heiloo

Rechtsbescherming

U en andere belanghebbenden die het niet eens zijn met dit besluit, kunnen binnen 6 weken, gerekend vanaf de dag na datum van verzending van dit besluit, een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 3007, 2001 DA HAARLEM.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval het volgende bevatten:

- uw naam, adres, postcode en woonplaats;
- de datum;
- over welk besluit het gaat (u kunt het beste een kopie van dit besluit bijsluiten);
- de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit;
- uw handtekening.

Het indienen van een bezwaarschrift schorst de werking van dit besluit niet.

Indien onverwijlde spoed dit vereist, kunt u de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Holland, Sectie bestuursrecht, Postbus 1621, 2003 BR HAARLEM vragen om een voorlopige voorziening te treffen. U kunt het verzoekschrift ook digitaal bij de rechtbank indienen via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Voor meer informatie verwijzen wij naar www.rechtspraak.nl. Voor de behandeling van het verzoek wordt griffierecht geheven.

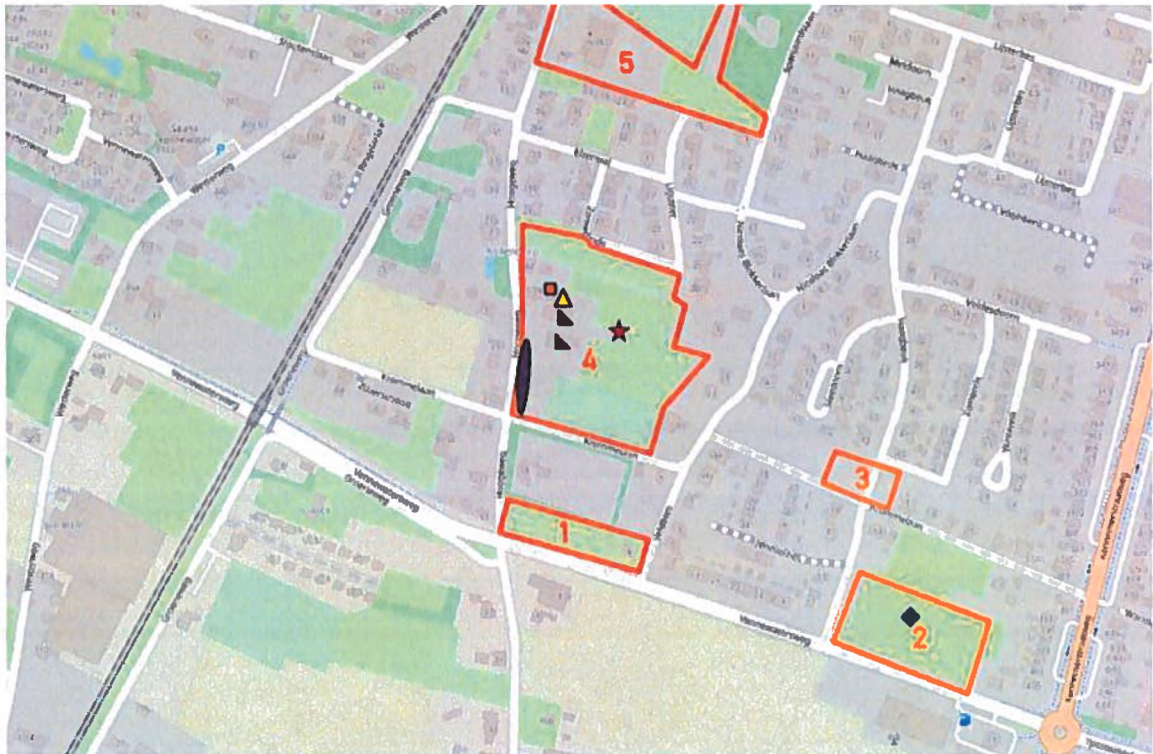
De provincie wil bezwaren tegen besluiten graag op informele wijze behandelen. Als uw bezwaar in aanmerking komt voor deze informele behandeling nemen wij op korte termijn telefonisch contact met u op. In verband hiermee verzoeken wij u om in uw bezwaarschrift het telefoonnummer te vermelden waarop u overdag bereikbaar bent. Voor meer informatie over de informele behandeling kunt u telefonisch contact opnemen met provincie Noord-Holland.

BIJLAGE 1 PROJECTGEBIED

Figuur 1 Zuiderloo blauw omkaderd met deelgebied 4

BIJLAGE 2 WAARGENOMEN SOORTEN BINNEN DEELGEBIED 4

Figuur 15: Locaties van nesten van Kerkuil (■), Oever- (◆), Boerenwaluw (▲) en Huismussen (●). Verblijfplaats van Ruige dwergvleermuis (▲) en locaties van aangetroffen Neushoornkevers & foeragerende Laatzvliegers en Gewone dwergvleermuizen (★).

BIJLAGE 3 BUNZING PASSAGES

